

Stortingets justiskomite

Høringsinnspill Justiskomiteen Statsbudsjett 2024

Kap 466 Særskilte straffesaksutgifter - Salærsats

Salærsatsen økes med kun 40kr/time til 1180,-. Salærrådet har ment at 1385,- per time er et naturlig nivå på salærsatsen, noe som forbundet slutter seg til. Siden 2008 har forbundet stadig gjort regjering og storting oppmerksom på det rettssikkerhetsskille som skapes og forsterkes når den reelle tilgangen til adekvat juridisk bistand og ikke minst til domstolene avhenger av den enkeltes økonomiske situasjon. De som har mulighet å bære en stor økonomisk risiko har muligheter vinne frem med sine krav. De som ikke har denne mulighet får ikke heller tilgang til domstolene.

Noen vil hevde at de aller fleste har en rettshjelpsdekning i egen innboforsikring som kan utløses i forbindelse med rettslig tvist som for så vidt er riktig. Slike dekning har dog liten praktisk verdi ettersom forsikringsvilkårene for det første inneholder en rekke unntak og for det andre er begrenset til 100.000 kr, et nivå som forsikringsbransjen har latt stå uforandret i nærmere 20 år (!)

Rettsvernkonsekvenser

Nivået på salærsats som regjeringen nå foreslår, er urimelig lavt. Det vil gjøre det enda mindre attraktivt for erfarne personskadeadvokater å påta seg pasientskadeerstatningssaker. Advokater har dog forholdsvis gode muligheter å påta seg andre oppdrag som gir en bedres kostnadsdekning. Pasienter som skades i helsetjenesten og som har krav på pasientskadeerstatning er avhengig av å bistås av advokater med kunnskap og erfaring som gjør at pasienten kompetansemessig stilles likt som den profesjonelle motparten. En justering av rettshjelpsatsen i 2024 slik det er varslet i proposisjonen er ikke tilstrekkelig, men vil heller forverre situasjonen. Personskadeforbundet er særdeles bekymret da gjeldende forslag etter vår oppfatning ytterligere vil redusere pasientskaddes og voldskaddes rettsvern.

Forbundet er også skuffet over at regjeringen i sitt budsjettforslag ikke i denne omgang følger opp forbundets anmodning om å justere den kapitaliseringsfaktor som i dag legges til grunn i barneverstatningssaker slik at den harmonerer med den faktor som brukes generelt ellers. Barn som for erstatning utmålt etter den gjeldende barneverstatningsmodellen, f eks fødselsskade, får altså ikke erstatning i tråd med det grunnleggende prinsippet om «full erstatning».

Kap 470 – Fri rettshjelp

Personskadeforbundet er glade for de justeringer av inntektsgrensene som er gjort de siste årene. Vi mener det er riktig å koble inntektsgrensene til folketrygdens grunnbeløp.

Det frivillige rettshjelpstilbudet til utsatte grupper og mennesker er viktige rettssikkerhetstiltak. Vi kan ikke se at det er grunnlag for å tro at behovet for slikt tjenestetilbud vil bli mindre i årene som kommer, ikke heller etter justering og G-regulering av inntektsgrenser for fri rettshjelp. Personskadeforbundet mottar ikke tilskudd fra departementet for det rettspolitiske og erstatningsrettslige arbeid forbundet bedriver, men andre viktige og veletablerte aktører er avhengige av slikt tilskudd. Det er bemerkningsverdig at regjeringen foreslår å redusere bevilgningene til

spesielle rettshjelpstiltak, noe som vil innvirke negativt på rettsvernet for utsatte og marginaliserte grupper og mennesker. Personskadeforbundet mener at bevilgningen på post 72 må legges på nivå med saldert budsjett for 2023 og justeres for prisvekst

Kap 473 Statens sivilrettsforvaltning og Voldserstatning

Gjennom endringen i voldserstatningsordningen har man skapt en uheldig situasjon med høyt gjennomtrekk av personell på Kontoret for voldsoffer. Som følge av at voldsutsatte så fordelene med å få sin sak behandlet etter regler som sluttet å gjelde 1. januar 2023 økte antallet søknader til KfV vesentlig i 2022. Samtidig har lovendringen gjort det mindre attraktivt å jobbe i KfV og man har tapt både humankapital og kompetanse. Dette har som fremgår av proposisjonen medført at tallet på antall ubehandlede søknader er høyere enn noen gang.

I desember 2020 uttalte forbundet i høringsuttalelse til ny voldserstatningslov at «Voldsutsatte må sikres adekvat støtte og juridisk bistand både i straffeprosessen og i erstatningsutmålingsprosessen. Utmåling av personskadeerstatning forutsetter ikke bare juridisk kompetanse, men i meget høy grad også medisinsk og økonomisk kompetanse. Det vil være et feilgrep å ta utgangspunkt i at bistandsadvokaten vil ha nødvendig kompetanse for å kunne fremme et velfundamentert erstatningskrav i forbindelse med at straffesaken blir behandlet i domstol.»

Vi har allerede sett eksempler på at dette er tilfelle og vi følger allerede saker der krav som egentlig hører hjemme i voldserstatningsordningen i stedet blir advokatansvarssak. Personskadeforbundet minner om at vi har advart for at vi etter overgangen til en ny voldserstatningsordning vil se en økt belastning på domstolene da mange erstatningskrav ikke vil være modne for endelig erstatningsutmåling før langt etter at straffesaken er gjennomført. Den voldsutsatte må da belage seg på en ny rettsrunde med den merbelastning dette utgjør for den enkelte voldsutsatte, men også for domstolene.

Oslo 18.10.23

/sign./
Eli Eiklid
Landsstyreleder

Per Oretorp
Ass. generalsekretær